

educArt dossiers

Quin munt de bèsties!

M^NAC

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

Índex general

Presentació 3

Introducció 4

La visita al Museu 5

Per fer a l'escola 8

Recursos 15

Presentació

El dossier que teniu a les mans forma part d'un treball de reflexió i de pràctica que ha creat un corpus d'experiències educatives a l'entorn de la representació de la figura dels animals a les col·leccions d'art romànic.

Això no hauria estat possible sense la col·laboració de professionals de diverses disciplines que han donat una visió polièdrica sobre la representació dels animals: des de la seva dimensió simbòlica, literària, plàstica i, fins i tot, des de la dansa creativa.

Així doncs, el dossier es compon d'una primera part en la qual es dona notícia de dues propostes educatives que es programen en el Museu: l'activitat escolar *El bestiar* i l'activitat familiar *El ball del bestiar*, ambdues relacionades amb el tema de la representació dels animals a la Col·lecció d'Art Romànic.

La segona part del dossier recull una sèrie de propostes d'activitats per fer a l'aula. Aquestes activitats es van dur a la pràctica amb el professorat d'Educació Infantil i Educació Primària que va participar en el Curs d'Estiu 2011, coorganitzat amb Rosa Sensat.

Finalment, també trobareu un apartat de recursos que conté un recull en forma de diccionari dels animals representats a la Col·lecció d'Art Romànic del Museu (en format pdf) que us pot donar algunes de les claus per a la interpretació simbòlica de les bèsties i ajudar a comprendre'n la seva significació en el context cultural de l'art romànic a Catalunya.

D'altra banda, també trobareu una extensa selecció bibliogràfica comentada sobre el tema dels animals en la literatura infantil i juvenil, una petita selecció d'audicions musicals i, finalment, una webgrafia sobre el tema.

Introducció

Els animals constitueixen un dels elements més significatius de la iconografia medieval i, alhora, un dels aspectes menys coneguts pel públic. La importància que prenen els animals es deu al fet que la imatge de les bèsties ha estat utilitzada per la humanitat, en el món de les arts, des del principi dels temps. Constitueix una part important de l'imaginari de la nostra societat, que es manifesta en la plàstica, en el folklore, en la literatura oral i escrita i en l'espectacle.

Cantors, recitadors, músics, declamadors, actors, lectors públics, joglars de boca... Aquests són alguns dels noms que rebien les persones que a l'edat mitjana es dedicaven no només a transmetre la paraula, sinó també a suscitar, amb la seva habilitat, el plaer auditiu d'aquells que els escoltaven.

Uns dels protagonistes de les narracions orals van ser els animals. La vida de les bèsties va ser font d'inspiració per a la literatura oral o escrita, culta o popular, en prosa o en vers, i és present en les diferents tradicions culturals amb les funcions més diverses: al·legòrica, simbòlica, paròdica... Fins i tot constitueixen una font ben important d'iconografia que podreu trobar en moltes de les obres del Museu. D'origen remot, els bestiaris o les faules formen part encara avui de l'imaginari de la nostra societat.

Amb aquesta proposta educativa el Departament d'Educació del Museu Nacional d'Art de Catalunya vol recuperar l'esperit del joglar i donar a conèixer, a través de la paraula, de l'experiència plàstica i de la música, la figura de les bèsties medievals.

La visita al Museu

Activitat escolar *El bestiari* 06

Activitat familiar *El ball del bestiari* 07

La visita al Museu

Nivells recomanats:

Educació primària
(cicles inicial, mitjà i superior)

Durada:

2 hores (visita dinamitzada);
3 hores (visita taller)

Nombre d'alumnes:

25 i 2 acompanyants

**DESCARREGUEU I CONSULTEU
L'ITINERARI AQUÍ**

Activitat escolar *El bestiari*

Propòsit de l'activitat

Es tracta d'acostar-se al món de les bèsties en el context de la iconografia i la simbologia de l'art romànic. En la cultura mediterrània, el bestiari és present en mites, en llegendes i en moltes festes populars. Els animals són en general éssers molt propers al món infantil i juvenil. Amb aquesta activitat descobrireu com són i què caracteritza els animals representats, quins són reals, quins fantàstics, quins híbrids, etc. Aprendreu coses d'aquestes criatures a partir de textos i del treball de taller, en el qual us proposem crear el vostre propi animal fantàstic.

Objectius

- Reconèixer el valor comunicatiu de l'art.
- Conèixer la simbologia dels animals presents en l'art medieval.
- Descriure, analitzar i interpretar missatges visuals i plàstics.
- Portar a terme una activitat plàstica que promogui el valor de la producció pròpia i la creativitat.
- Utilitzar el llenguatge escrit, el dibuix i el llenguatge plàstic.
- Desenvolupar un petit projecte artístic.
- Sensibilitzar els nens i les nenes pel que fa a la creació artística a través de l'experimentació.

Itinerari i taller

Consulteu la fitxa completa de l'activitat en el programa educArt.

La visita al Museu

Horari: Diumenges a les 11.30 h

Durada: 2 h

Preus: 8 € per persona / 82 € per grup

Amics del MNAC, 30 % de descompte

Menors de 7 anys, gratuït

Informació i reserves: Tel. 93 622 03 75 i
grups@mnac.cat

(rebreu confirmació de la reserva)

Places limitades

Els grups d'entre 10 i 25 persones

poden concertar hora fora d'aquest horari

Activitat familiar *El ball del bestiari*

A les sales

Us hi esperen un munt d'animals fantàstics: el lleó àliga, l'ànec peix... després, prepareu-vos per a la gran dansa final. Descobrireu com el moviment de la línia, el ritme del color i l'equilibri de les formes es poden explorar a través de la dansa.

Al taller

Us convertireu en els animals que desitgeu i us moureu al ritme del bestiari amb un munt d'animals fantàstics.

Per fer a l'escola

Propostes per treballar la plàstica **09**
Carme Bohera Abril

Propostes per treballar l'art **12**
des de la dansa creativa
Helena Garrabou

Per fer a l'escola

Propostes per treballar la plàstica

Carme Bohera Abril

Continguts

- Conèixer la representació de diferents animals del romànic i altres cultures.
- Construcció d'animals inventats a partir d'animals reals, en pla i en volum, utilitzant diferents tècniques.

1

Observació i anàlisi de diferents animals del romànic i altres cultures

2

Per parelles

- ✓ Agafar dos animals i crear-ne un que sigui la fusió dels dos, en format gran, sobre paper d'embalar, pintat amb pintures.
- ✓ A partir de fotocòpies de diferents animals reals, en blanc i negre, crear-ne de nous, retallant, enganxant i dibuixant el que calgui amb llapis negre, en full DIN A3.
- ✓ Dibuixar amb colors (ceres, per exemple) l'animal fantàstic creat, afegint-hi els elements que calguin.

Per fer a l'escola

Propostes per treballar la plàstica

3 Treball individual, per parelles o en grups de tres

- ✓ A partir de materials diversos (filferro, vímet, diaris, cinta adhesiva per a vidre, cola blanca, guix d'embenar), construir un animal fantàstic en volum, després de fer-ne un esbós.
- ✓ Buscar altres possibilitats de construir un animal en volum, segons els materials i de l'edat dels alumnes.

Per fer a l'escola

Propostes per treballar la plàstica

Llibres que us recomanem

SANS, S.; BALADA, M.	Fragments Barcelona, Publicacions Rosa Sensat, 2006.	Col·lecció de 12 llibrets monogràfics que recullen diferents experiències plàstiques del Taller Carrau Blau de Sant Just Desvern.
GOFFIN, J.	Oh! Barcelona, MSV editor, 1991.	Llibre d'imatges en què cada pàgina està plegada i conté dues il·lustracions, una a la vista i l'altra que apareix en obrir la pàgina plegada.
ESTELLON, P.	El meu àlbum de fotos Barcelona, Ed. Blume, 2008 (per dibuixar i acolorir).	És un àlbum perquè els infants hi accedeixin directament, però dóna moltes idees per crear animals fantàstics.
BLAKE, B.; CASSING, J.	Dibujos para artistas por descubrir Argentina, Ed. Catapulta, 2009.	Llibre amb moltes propostes molt imaginatives per dibuixar.

Propostes per treballar l'art des de la dansa creativa

Exercicis d'art en moviment

Helena Garrabou

1

Pinzells humans, pintem parts del cos

Escollim una part del cos per pintar. Primer fem veure que la «suquem dins un pot de pintura imaginari» i a continuació la movem fent veure que és un pinzell; pintant en diferents direccions, ràpid, a poc a poc, en diferents nivells, fent línies, punts, formes...

2

El museu de les escultures

Fem dos grups. Un grup farà d'escultura del museu i l'altre de grup de visitants del museu imaginari. Quan la música comença, els ballarins entren a les sales d'exposició, escullen una escultura i s'hi posen davant per copiar-la. Un cop han copiat l'escultura aquesta pren vida i s'allunya tot ballant per anar a buscar una altra escultura per ser copiada. Un cop l'escultura pren vida i se'n va, el ballarí que ha copiat primer la forma de l'escultura realitza la seva i es manté quiet fins que un altre ballarí el copia i marxa ballant.

3

Escultors i fang

Per parelles, un dels dos és l'escultor i l'altre un tros de fang. L'escultor l'esculpeix creant una forma o bé inspirant-se en alguna de les formes que presenten les obres d'art treballades.

13

4

Un exemple d'estructura coreogràfica és el següent:

- Quan creem és important tenir presents els elements de la dansa i els elements compositius de les obres plàstiques escollides. També podem emprar materials i fer part de la coreografia en solos, duets, trios o grups.

Per fer a l'escola

Propostes per treballar l'art des de la dansa creativa

Llibres que us recomanem

GARRABOU VANCELLS, H.	<i>Dansa de fades i follets. El món de les fades i els follets a través de les col·leccions del MNAC</i> Barcelona, MNAC/Agbar, 2005.
GRISS, S.	<i>Minds in Motion, A Kinesthetic Approach to Teaching Elementary Curriculum</i> Portsmouth, Heinemann, 1998.
NEARY HERMAN, G.; HOLLINGSWORTH, P.	<i>Kinetic Kaleidoscope. Exploring Movement and Energy in the Visual Arts</i> Tucson, University School at TU, 1992.
JENSEN, E.	<i>Arts with the Brain in Mind</i> Alexandria, ASCD, 2001.
LABAN, R.	<i>Modern Educational Dance</i> Londres, Macdonald & Evans, 1963.
STRIKER, S.	<i>Young at Art</i> Nova York, Henry Holt and Company, LLC, 2001.

Recursos

El bestiari ocult del MNAC. Art romànic 16
Els animals amagats a les col·leccions d'art romànic
Teresa González i Fina Alert

Bibliografia comentada sobre animals 17
Teresa Duran

Selecció d'audicions i cançons 27
Maria Camp

Webgrafia 30

El bestiari ocult del MNAC. Art romànic **Els animals amagats a les col·leccions d'art romànic**

Teresa González i Fina Alert

El bestiari ocult del MNAC és un recull en forma de diccionari simbòlic d'animals de tota mena, representats a la pintura mural i sobre fusta, a l'orfebreria i a l'escultura de la Col·lecció d'Art Romànic del Museu, que us pot donar les claus per a la interpretació simbòlica de les bèsties i ajudar a comprendre'n la significació en el context cultural de l'art romànic a Catalunya.

Acompanya aquest dossier i us el podeu descarregar en format pdf clicant sobre la imatge de l'esquerra o al web del MNAC:

http://www.mnac.cat/doc/lan_001/BestiariOcultMnac.pdf.

 Descarrega-te'l aquí

Bibliografia comentada sobre animals

Teresa Duran

Aquesta selecció bibliogràfica és una mostra de textos literaris de totes les èpoques, i per a totes les edats, que han utilitzat la imatge dels animals com a recurs per explicar i criticar el comportament humà i de la societat, en general, per alligornar i ironitzar.

1 Narracions d'animals que emmascaren un alligornament moral (rondalles i faules clàssiques)

DIVERSOS AUTORS	<i>El gran llibre del llop ferotge</i> , Barcelona, Joventut, 2005.	Per a totes les edats. LLOP . Tota la rondallística del personatge.
GRIMM, W.; GRIMM, J.	<i>Contes de Grimm</i> , Barcelona, Joventut, s.d.	Per a totes les edats. Els contes d'animals més coneguts a Occident, barrejats entre altres rondalles. Hi perviuen mites i símbols medievals.
JANÉ, A. (adaptació)	<i>El llibre de les faules</i> , Barcelona, Combel, 2009, (il·lustracions d'Emilio Urberuaga).	Per a totes les edats. Antologia acurada de faules universals, amb lleugeres adaptacions de caràcter literari.
VAUGELADE, A.	<i>Sopa de pedra</i> , Barcelona, Corimbo, 2003.	A partir de 6 anys. LLOP . Adaptació en forma d'àlbum il·lustrat d'una sola rondalla, fàcil de dramatitzar, d'arrels medievals.
WARD, H.	<i>Les millors faules d'Isop</i> , Barcelona, Parramon, 2004.	A partir de 10 anys. Antologia estèticament acurada de les faules que precediren els bestiaris medievals.

2

Narracions d'animals que emmascaren un alligonament moral (modernes)

BAUER, J.	<i>Selma l'ovella</i> , Barcelona, Zambón Iberoamericana, 2002.	Per a totes les edats. OVELLA . Traducció –un xic difícil de trobar en català– de l'humorístic relat dels anhels mansuets d'una ovella.
BOUJON, C.	<i>La picabaralla</i> , Barcelona, Corimbo, 2009.	A partir de 3 anys. CONILL , GUINEU . Faula contemporània amb final didàctic.
COMELLES, S.	<i>Caps i potes</i> , Barcelona, Barcanova, 2000, (il·lustracions de Teresa Martí).	A partir d'11 anys. Passeig irònic i molt lúcid lingüísticament per un possible zoo on els humans surten retratats.
GRAHAME, K.	<i>El vent entre els salzes</i> , Barcelona, Joventut, 2001.	A partir d'11 anys. RAT, GRIPAU , LLÚDRIA ... Novel·leta clàssica sobre les peripècies d'uns animalons molt ben caracteritzats que viuen arran del riu.
HEINE, H.	<i>Els tres amics</i> , Barcelona, Barcanova, 2007.	A partir de 5 anys. PORC, GALL , RATOLÍ . Faula contemporània sobre els valors de l'amistat. Era un àlbum i ara és un llibre de butxaca.
JOHANSEN, H.	<i>La gallineta que volia pondre ous d'or</i> , Barcelona, Barcanova, 2007.	A partir de 5 anys. GALLINA . Reactualització gràficament molt bonica del mite grec de la gallina dels ous d'or.

2

SÁEZ-CASTÁN, J.	Los tres erizos , Barcelona, Ekaré, 2003.	A partir de 5 anys. ERIÇÓ . Pantomima en tres actes francament brillant des del punt de vista estètic i literari.
SENNELL, J.	La guia fantàstica , Barcelona, Publicacions Abadia de Montserrat, 1996, (Els Flautats).	A partir d'11 anys. ALICORN . Barreja d'unicorn, cavall i cigne, l'alicorn s'alimenta de la imaginació humana. Clàssic català contemporani.
STEINER, J.	El gran Gris , Salamanca, Lóguez, 2004, (il·lustracions de Jörg Müller).	A partir de 9 anys. CONILL . Faula que posa en contrast el nou i el vell, l'ancià i el jove, l'imprevist i la rutina.
WILD, M.	Guineu , Barcelona, Ekaré, 2005, (il·lustracions de Ron Brooks).	A partir de 6 anys. GUINEU . Àlbum molt bell i molt dur, amb final obert.
WORMELL, Ch.	Dues granotes , Barcelona, Joventut, 2004.	A partir de 6 anys. GRANOTA . Faula contemporània sobre les virtuts de compartir les propietats de cadascú.

3

Narracions de caràcter èpic enfront de la bestialitat (clàssiques)

ALINS, S.	<i>La princesa i el drac</i> , Barcelona, Parramon, 2010.	A partir de 10 anys. DRAC . Versió actualitzada i ben detallada de la llegenda de sant Jordi. Premi d'il·lustració.
BERTRAN I BROS, P.	<i>El rondallari català</i> , Barcelona, Altafulla, 1996, (il·lustracions de Joan Vila d'Ivori).	Per a totes les edats. BESTIOTES . L'aplec més antic de rondalles catalanes pràcticament iguals a les que es podien narrar a l'edat mitjana.
LEPRINCE DE BEAUMONT, Madame	<i>La bella y la bestia</i> , Madrid, Kókinos, 2006, (il·lustracions d'Angela Barret).	A partir de 10 anys. MONSTRE . Versió actualitzada del clàssic conte que Disney va dur al cinema.
LLULL, R.	<i>El llibre de les bèsties</i> , Barcelona, La Magrana 2002, (L'Esparver).	A partir de 12 anys. LLEÓ, GUINEU ... Clàssic medieval ben adaptat en què es mostra la murrieria de la guilla envers el poder.

4

Narracions de caràcter èpic enfront de la bestialitat (modernes)

BEE, W.	<i>Compte amb la granota</i> , Barcelona, Joventut, 2008.	A partir de 6 anys. GRANOTA . Malgrat que jo ho hauria traduït per gripau, l'àlbum mostra i demostra els poders demoníacs dels amfibis.
MAS, H.	<i>Ulldevellut</i> , Barcelona, La Galera, 2000.	A partir de 12 anys. ÓS, OVELLA . Novel·la molt recomanable sobre la percepció de les bèsties en el món rural de fa cent anys.
GARCIA LLORCA, A.	<i>Terramolsa</i> , Barcelona, La Galera, 2004.	A partir de 14 anys. Impecable i implacable relat èpic prenyat de simbolismes d'arrel medieval.
HOFFMANN, E. T. A.	<i>El Cascanueces y el rey de los ratones</i> , Palma de Mallorca, J. J. de Olañeta, 2002.	A partir de 12 anys. RAT, MONSTRE . Novel·la clàssica que recupera alhora l'esperit èpic i l'esperit bufonesc medieval.
JANER MANILA, G.	<i>He jugat amb llops</i> , Barcelona, La Galera. 2010.	A partir de 14 anys. LLOP . Novel·la basada en un fet real succeït a Espanya als anys quaranta.
KESSEL, J.	<i>El lleó</i> , Barcelona, Empúries, 2002.	A partir de 13 anys. LLEÓ . Ambientada a l'Àfrica, la novel·la, exquisida, explica bé el mite del poder del lleó enfront dels humans.
REID BANKS, L.	<i>Tigre, tigre</i> , Barcelona, Bambú, 2010.	A partir de 13 anys. TIGRE . Ambientada a la Roma clàssica, la novel·la, de caràcter romàntic, oposa la mansuetud i la ferotgia.

Recursos

Bibliografia comentada sobre animals

4

ROSEN, M.	<i>Vamos a cazar un oso</i> , Caracas, Ekaré, 1993, (il·lustracions d'Helen Oxenbury).	A partir de 3 anys. ÓS . Aquesta cançó, ideal per ser cantada i dramatitzada, pren forma d'àlbum il·lustrat.
ROWLING, J. K.	<i>Harry Potter i la pedra filosofal</i> , Barcelona, Empúries, 1995.	A partir d'11 anys. SERP, MONSTRE . Clàssic contemporani curull de personatges i simbolismes de llarga tradició medievalista i alquímica.

5 Bestiaris i monstruaris

AMADES, J.	<i>Auca de les faules d'Isop, auca de les bèsties</i> , Barcelona, Selecta, 1981, (Tresor popular de Catalunya, 6).	Per a totes les edats. Tots els animalons de les faules, dites i anècdotes tal com les sabien i explicaven els nostres avis. Només a Internet.
BORGES, J. L.	<i>El libro de los seres imaginarios</i> , Barcelona, Destino, 2007.	Per a totes les edats. Animals de totes les cultures, en un exercici estilístic fet pel gran Borges.
CARNER, J.	<i>Museu Zoològic</i> , Barcelona, Barcanova, 2006, (il·lustracions de Lluís Farré).	Per a totes les edats. Poemari que mostra una visió satírica i alligadora sobre el caràcter humà que s'atribueix a les bèsties o viceversa.
CARNER, J.	<i>Bestiari</i> , Barcelona, Barcanova, 2007, (il·lustracions de Francesc Infante).	Per a totes les edats. Poemari fet pel «príncep dels poetes catalans», clarament noucentista.
CIRLOT, J. E.	<i>Diccionario de símbolos</i> , Madrid, Siruela, 2003.	Per a totes les edats. Llibre de referència per saber qui simbolitza què en el món de les bèsties. De consulta gairebé obligada.
DELL, C.	<i>Monstruos, Un bestiario del mundo extraño</i> , Barcelona, Lunweg, 2010.	Per a totes les edats. Antologia icònica dels monstres més destacables dels manuscrits en particular i de l'art medieval i renaixentista.

5

DESCLOT, M.	Bestiolar de la Clara , Barcelona, Baula, 2004.	A partir de 5 anys. Joia literària de la poesia més disponible per a infants d'avui feta per un poeta d'avui.
GALEANO, E.	Mitos , Madrid, Anaya, 2002, (il·lustracions d'Elisa Arguilé), (Sopa de libros).	A partir de 7 anys. Mites sud-americsans amb àmplia presència d'animals, molt apta per a petits lectors.
KIPLING, R.	Precisament així , Barcelona, Joventut, 1998, (il·lustracions d'Ángel Domínguez).	A partir d'11 anys. Tot un Nobel explica als infants perquè els animals són com són i d'on els ve la fama que tenen.
MURUGARREN, M.	Animalario universal del profesor Rovillod, almanaque ilustrado de la fauna mundial , Mèxic, FCE, 2003.	Per a totes les edats. Enginyosíssim àlbum per jugar amb els noms, les definicions i les imatges i anar creant bèsties fantàstiques fins a l'infinit.
QUART, P.	Bestiari , Barcelona, La Galera, 1996.	Per a totes les edats. El més clàssic dels bestiars poètics catalans i obra mestra de la sàtira i la ironia.
http://expositions.bnf.fr/bestiaire/index.htm		Per a lectors de totes les edats que vulguin badar una estona veient una exposició dels bestiars medievals, malgrat que només una selecció és en castellà. Val la pena.

Relats d'animals propis de la postmodernitat (mai no s'haurien narrat així a l'edat mitjana)

ASH, F.	<i>El ratolí del senyor Maxwell</i> , Barcelona, Joventut, 2004, (il·lustracions de Devin Ash).	A partir de 7 anys. GAT, RATOLÍ . L'eterna lluita del feble i el poderós, de caràcter tan picaresc com les pel·lícules de Tom i Jerry.
BALTSCHKEIT, M.	<i>Yo voto por mí</i> , Salamanca, Lóguez, 2007, (il·lustracions de Christine Schwarz).	A partir dels 7 anys. LLEÓ, TOTA LA RESTA . Tips de la dictadura del rei lleó, els animals es llancen a una disputada campanya electoral.
PENNART, G.	<i>El llop ha tornat!</i> , Barcelona, Corimbo, 2004.	A partir de 6 anys. CONILL, LLOP, CABRA, PORC . Els animals que dins la rondallística han estat devorats pel llop reben la notícia del seu retorn.
ERLBRUCH, W.	<i>Els cinc horribles</i> , Barcelona, Joventut, 2002.	A partir de 7 anys. GOS, GRIPAU, RATPENAT, ARANYA, RATA . Animals amb mala reputació estètica malden per fer-se un lloc a la cultura.
HEITZ, B.	<i>Una historia fantàstica</i> , Pontevedra, Kalandraka, 2000.	A partir de 3 anys. VACA, CABRA . Com esmenar els errors humans i treure'n gran profit. Exercici literari i gràfic alhora.
KÄSTNER, E.	<i>La conferencia de los animales</i> , Madrid, Alfaguara, 2002.	A partir de 12 anys. Excel·lent al·legat sobre la pau mundial i el paper dels animals a l'hora de salvar el planeta. Propera pel·lícula en 3D.

6

OLDLAND, N.	<i>L'ós que abraçava els arbres</i> , Barcelona, Símbol, 2010.	A partir de 5 anys. ÓS . Els boscos ja no són el que eren, ni ho són els óssos, ni gairebé els caçadors. Bo per dramatitzar.
PERRET, D.	<i>Yo, el lobo y las galletas (de chocolate)</i> , Madrid, Kókinos, 2006.	A partir de 7 anys. LLOP . Com retornar la ferotgia a un llop que no sap quin paper fer en aquest món.
RAMOS, M.	<i>Sóc el més fort</i> , Barcelona, Corimbo, 2006.	A partir de 5 anys. LLOP . Segur de si mateix, un llop va fent el pinxo proclamant que no hi ha bèstia més forta que ell. O sí?
SPURR, E.	<i>Perrier, un porquet molt fi</i> , Barcelona, Joventut, 2002, (il·lustracions de Martin Matje).	A partir de 7 anys. PORC . En el súmmum de l'esnobisme, Perrier és el porquet de companyia d'una dama molt <i>pija</i> .
WATT, M.	<i>L'esquirol poruc</i> , Barcelona, Castellnou, 2010.	A partir de 7 anys. ESQUIROL . Genial i divertit conte postmodern sobre les nombroses pors d'un esquirol per saltar d'arbre en arbre.

Selecció d'audicions i cançoners

Maria Camp

1

Selecció musical

En les obres musicals seleccionades en aquest petit recull, els animals són els protagonistes o bé hi intervenen d'alguna manera.

BORODIN, A.	<i>A les estepes de l'Àsia central</i>
CAMP, M.	<i>Museu Zoològic</i> , basat en poemes del <i>Bestiari</i> de Pere Quart
GIMÉNEZ, T.	<i>El monstre de l'estany de Banyoles</i>
KODALI, Z.	<i>El paó</i> , variacions sobre una melodia popular hongaresa
MOMPOU, F.	<i>L'ocell daurat</i> , conte cantat i orquestrat
MONTLLOR, O.	<i>La fera ferotge</i>
MOZART, L.	<i>Passeig amb trineu</i>
POPULAR	<i>El ball de l'àliga de la Patum de Berga</i>
POULENC, F.	<i>Història de Babar</i>
PROKOFIEV, S.	<i>Pere i el Llop</i>
ROSSINI, G.	<i>Duet buffo dels dos gats. Dos gats enamorats</i>
SAINT-SAËNS, C.	<i>Gran fantasia zoològica per a dos pianos i orquestra</i>
SCHUBERT, F.	<i>Quintet en La major per a piano i cordes «La truita»</i>
SMETANA, B.	<i>Escena de cacera a El riu Moldova</i>
STRAVINSKI, Í.	<i>L'ocell de foc</i>

2 Cançoners

Hi ha una llarga llista de cançons per a la mainada que parlen dels animals. Hi ha cançons per anar a caçar, per anar a pescar, per a la matança del porc, cançons de pastor, màgiques, etc., que podreu trobar en la següent selecció bibliogràfica.

AMADES, J., *Folklore de Catalunya. Cançoner*, Barcelona, Selecta, 1951.

Cançons per al poble, d'excursió, Barcelona, Claret, 1979.

Cançons per al poble, d'infants, Barcelona, Claret, 1969.

Cançoner del Secretariat de Corals Infantils de Catalunya, Barcelona, Secretariat de Corals Infantils de Catalunya, 1973, 4 vol.

Camins de la cançó, Barcelona, Claret, 1975.

Primera ronda de cançons, Barcelona, Hogar del Libro, 1969.

Segona ronda de cançons, Barcelona, Hogar del Libro, 1974.

L'esquix, cançons per a infants, Barcelona, MF, I, II, IV, 1967-1969.

3 Bibliografia

D'alguna de les obres seleccionades trobareu, en el següent recull bibliogràfic, un petit comentari sobre la vida de l'autor, les característiques de l'obra esmentada i alguns suggeriments didàctics.

ARTIGUES, M. i altres	51 audicions , Barcelona, Teide, 1983.
GIMÉNEZ I MORELL, M. T.	La música a l'escola , 2a. edició, Barcelona, Rosa Sensat, Edicions 62, 1994.
HERNÁNDEZ MORENO, A.	Música para niños. Aplicación del método intuitivo de audición musical , Múrcia, Siglo XXI, 1992.

Recursos

Webgrafia

The Brithis Museum	http://www.britishmuseum.org/explore/themes/animals/introduction.aspx
Bibliothèque numérique des enfants	http://enfants.bnf.fr
Bestiaire du Moyen Âge (exposició virtual)	http://expositions.bnf.fr/bestiaire/index.htm
Centre George Pompidou	www.centrepompidou.fr
Zoo de Barcelona	www.zoobarcelona.cat
Bloc del Museu de Ciències Naturals de Barcelona	www.blogmuseuciencies.org
Bestiari. Simbolisme de la imatge. Propostes dels àmbits de llengües, ciències socials i educació visual i plàstica per a educació secundària, Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació, Servei Educatiu Baix Llobregat-6	http://www.xtec.cat/formaciotic/dvdformacio/materials/td006/pdf/activitats_per_programar.pdf

Coordinació: Teresa González
Departament d'Educació del MNAC

Autores: Carme Bohera, Maria Camp,
Teresa Duran, Helena Garrabou

Correcció: Susanna Méndez
Àrea editorial del MNAC

Disseny gràfic: Marta Aymar

Fotografies: Jordi Calveras, Marta Mérida,
Joan Sagristà, Alejandro Santaflorientina
Museu Nacional d'Art de Catalunya

@ de l'edició, Museu Nacional d'Art de Catalunya
Barcelona, maig de 2012

